

בבית המשפט העליון**דנג"ץ 11043/03**

בפני: כבוד השופט מ' חשין

העותרים: 1. עדנאן יחיא שרבאתי
 2. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה
 זלצברגר (ע"ר)

נגד

המשיב: אלוף פיקוד העורף

בשם העותרים: עו"ד לאה צמל
 עו"ד לביב חביב

עתירה לקיומו של דיון נוסף בפסק-דינו של בית-המשפט העליון בשבתו כבית-משפט גבוה לצדק בבג"ץ
10467/03 מיום 15.12.03 שניתן על-ידי כב' השופטים: א' מצא, א' לוי וא' חיות

החלטה

עתירה לקיומו של דיון נוסף בפסק הדין בבג"ץ 10467/03 עדנאן יחיא שרבאתי נ' אלוף
 פיקוד העורף (טרם פורסם).

2. עבדאללה עדנאן יחיא שרבאתי - תושב שכונת ואדי ג'וז שבמזרח ירושלים ונושא
 תעודת זהות כחולה - הודה כי נטל חלק פעיל ומרכזי בתיכנון ובביצוע הפיגוע הרצחני שאירע
 ביום 19.8.2003 באוטובוס בקו 2 בירושלים, פיגוע בו נרצחו 22 בני אדם - בהם תינוקות
 וילדים רבים - ונפצעו מאה ועשרים אשה ואיש נוספים. עבדאללה התגייס לשורות החמאס,
 ניצל את תעודת זהות הכחולה שלו להשגת רכב מתאים, ואף הסיע את הרוצח לזירת הפיגוע.
 עבדאללה היה שותף לתיכנון פיגועי תופת נוספים, אך אלה לא יצאו אל-הפועל בשל מעצרו.
 עבדאללה טרם הורשע בדינו, ואולם אין חולק כי ביצע את המעשים שיוחסו לו. לא זו בלבד
 שהוא הודה בהם בחקירתו, אלא שאף התגאה במעשיו, וביקש להוסיף להודאתו את הדברים

הבאים: "[אני מבסוט ממה שקרה שמתו הרבה אנשים, ואני מצטער שלא המשכנו בעוד פיגועים שאותם תכננו, ושלא הרגנו עוד אנשים כי התכנון היה להרוג יותר אנשים".

3. עד לפיגוע הרצח התגורר עבדאללה עם אביו (העותר 1), אימו ואחיו בדירת מגורים (הדירה) המצויה בקומה הראשונה בבניין מגורים שבו כמה קומות ומספר יחידות מגורים נוספות. משנסתיימה חקירתו של עבדאללה החליט המשיב לעשות כסמכותו [בתקנה 119](#) לתקנות ההגנה (שעת חרום), 1945, ולהחרימם ולאטום את הדירה בה התגורר. הואיל והמדובר הוא בדירה המצויה בבניין שבו יותר מקומה אחת, והריסת הדירה היתה מביאה להתמוטטות המיבנה כולו, החליט המשיב שלא להרוס את הדירה אלא לאטום אותה באיטום מוחלט השקול להריסה, דהיינו: שלא רק לאטום את החלונות והדלתות כבאטימה רגילה אלא למלא את הדירה בבטון. על דרך זו, כך סבר המשיב, תוטל על עבדאללה סנקציה הדומה במהותה להריסה ולא אך לאיטום, וזאת באופן מידתי ומבלי לגרום נזק לדיירי הבניין האחרים. העותר ומשפחתו השיגו על החלטתו של המשיב, ומשנידחו השגותיהם עתרו הם יחד עם העותר 2 - המוקד להגנת הפרט - לבג"ץ כי יורה על מניעתה של פעולת האיטום. בעתירתם לבג"ץ העלו העותרים טענות מטענות שונות, אלא שכל אותן טענות נדחו בפסק דינו המפורט של השופט לוי ובהסכמתם של השופטים מצא וחיות.

4. עתה מונחת לפני עתירתם של העותרים לקיומו של דיון נוסף בפסק הדין - לא בכל פסק-הדין אלא בשאלה אחת ספציפית, והיא, "הדרך בה יבצע המשיב את אטימת הדירה". טעם השאלה: המשיב החליט כאמור על אטימת דירה על דרך מילוייה בבטון ולא על דרך של אטימת הדלתות והחלונות כמקובל, ומכאן - לטענת העותרים - ש"מדובר בדרך חדשה לביצוע אטימה הראוי[ה] לדיון ממצה לפני אישורה והפיכתה לדרך השגרתית בה נאטמים הבתים". העותרים תומכים את העתירה בנימוקים שונים: חלקם באשר לדרך הפעלתה של [תקנה 119](#) לתקנות שעת חרום, חלקם בשלילת אפשרות המחילה והחזרת המצב לקדמתו כאמור [בתקנה 119](#), וחלקם בעצם קיומו של סוג האטימה החדש שננקט.

5. על-פי החלטת הנשיא נתבקשה תגובת המשיב לעתירה, ומשנתקבלה התגובה הועברה העתירה להחלטתי.

6. קראתי את פסק הדין, את העתירה ואת התגובה לה, ונמצא לי כי דין העתירה להידחות. טעם הדבר: לא נפסקה בפסק הדין כל הלכה חדשה ומיוחדת ממין אותן הלכות המנויות [בסעיף 30 לחוק בתי-המשפט](#) [נוסח משולב], תשמ"ד-1984, כהלכות המאפשרות והצדיקות קיומו של דיון נוסף.

7. המעשים אותם ביצע עבדאללה הינם מעשים קשים וחמורים עד-למאוד. קשים וחמורים הם, ויש בהם כדי להצדיק על-פי דין והלכה הריסת הדירה בה התגורר עם משפחתו; הריסתה של הדירה ולא אך אטימתה. כך נקבע בהחלטת המשיב, כך נפסק בפסק-הדין, וסוגייה זו אינה עומדת לדיון נוסף. טעמה של העתירה לדיון נוסף הוא בכך שהמשיב בחר שלא להרוס את הדירה אלא לבצע בה פעולה אחרת: "אטימה מלאה" השקולה בחלקה להריסה. עצם כינוי הפעולה כ"אטימה" ולא כ"הריסה" הוא שהביא להגשת העתירה לדיון הנוסף, ואילו אני לא מצאתי מה חידוש הילכתי יש בו בכינוי שכונה אותו אמצעי שנבחר לפגיעה בדירה.

8. הפעולה שמתכוון המשיב לבצע - פעולה שביתת-המשפט אישר את ביצועה - היא במהותה פעולת הריסה, ומכל מקום - פעולה הדומה לפעולת הריסה. הן המשיב הן ביתת-המשפט מצאו כי מעשיו של עבדאללה מצדיקים על-פי דין והלכה את הריסת הדירה - לא אך את אטימתה - אלא שבשל מיקומה של הדירה נמצא כי לא ניתן יהא להורסה מבלי לפגוע בסביבה. בנסיבות אלו נמצא לו למשיב אמצעי הריסה המתאים עצמו לנסיבות המקרה והיא האטימה המלאה. ודוק: האטימה המלאה אין היא אטימה במובנו הרגיל של מושג האטימה. הריסה היא, הריסה המתבצעת בנסיבות שבהן נקבע כי יש להרוס מבנה. באשרו את השימוש באטימה המלאה לא ביקש ביתת-המשפט לחדש בסוגיית אטימת הבתים, ובוודאי שלא נתכוון להפוך את האטימה המלאה "לדרך השגרתית בה נאטמים הבתים". ביתת-המשפט אך אישר אמצעי חדש להריסה, אמצעי חלופי לדרכי הריסה אחרות דוגמת פיצוץ מיבנה או הריסת יחידת מגורים אחת בדחפור.

9. טוענים העותרים כי אטימת הדירה על דרך מילויה בבטון תביא למצב בלתי הפיך שכן "[הסרת האטימה בעתיד תהא בלתי אפשרית ויהיה צורך להרוס את כל המבנה ולהקימו מחדש בכדי להסיר את האטימה" (ההדגשה במקור - מ' ח'). על דרך זו, כך מוסיפים וטוענים העותרים, תישלל אופציית המחילה שבתקנה 119 לתקנות שעת חרום. גם טענה זו אינה מסייעת לעותרים, שכן המשיב הודיענו בתשובתו כי "האטימה תבוצע בפיקוח הנדסי ולאחר שתוכן חוות דעת הנדסית", וכי:

החלטת המשיב לבצע אטימה שאיננה מאפשרת השמשת יחידת המגורים, כל עוד לא הוחלט על מחילה, בהתאם לתקנה 119, אך מאפשרת הסרת האטימה בעתיד, וזאת מבלי שיגרם נזק ליחידות המגורים הצמודות, באה לידי ביטוי בחוות דעת מפורטת ביותר שהוכנה, ועל פיה שיטת האטימה לא תהא בדרך של מילוי שטח הדירה בחביות, כי אם שיטת האטימה הינה כזו שמאפשרת פתיחה עתידית של האטימה, בדרך שלא תגרם נזק ליחידת הדיור הצמודה וליחידת הדיור העליונה.

על-פי שיטה זו, גם לא צפוי סיכון לקונסטרוקצית המבנה, אם יוחלט בעתיד על מחילה. (ההדגשה במקור)

הנה כי-כן: האטימה המלאה לא תעמיד את העותר 1 ובני משפחתו במצב גרוע מן המצב שבו היו נמצאים לו נהרסה הדירה. ואם ימצא לו למשיב כי ראוי לאפשר לעותר ולבני משפחתו לשוב ולהשתמש בדירה, לא תהא מניעה לדבר.

10. מסקנת הדברים היא, כי בהחליטו על אטימת הדירה בה התגורר המחבל, פעל המשיב כסמכותו ועשה כחובתו לפעול במידתיות ולמעט מן הנזק העלול להיגרם לסביבה. ביתת-המשפט קבע כי המשיב פעל בגדר החוק, ואגב זאת אישר אמצעי הריסה חדש המכונה "אטימה מלאה". בכך לא חידש ביתת-המשפט דבר, אף לא הרחיב את תחומי ההלכות שעניינן אטימת מבנים.

העתירה נדחית וממילא מתבטל גם צו הביניים הארעי שהוצא ביום 18.12.03.

היום, כ"ד בטבת תשס"ד (18.1.2004).

ש ו פ ט